

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:
Årsrapport 1991

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen:
Annual Report 1991

**Skriftserie fra
Wittgensteinarkivet ved
Universitetet i Bergen
Nr 4, 1992**

**Working Papers from the
Wittgenstein Archives at
the University of Bergen
No 4, 1992**

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen

Wittgensteinarkivet er et forskningsprosjekt ved Filosofisk institutt ved Universitetet i Bergen. Prosjektet ble startet 1. Juni 1990. Dets hovedmålsetting er å gjøre Ludwig Wittgensteins etterlatte skrifter tilgjengelige for forskning. Wittgensteinarkivet arbeider med sikte på: (1) å produsere en komplett, maskinleselig versjon av Ludwig Wittgensteins etterlatte skrifter, (2) å utvikle programvare for presentasjon, gjenfinning og analyse av tekstene i vitenskapelig arbeid, (3) å stille de maskinleselige tekstene og analyseredskapene til disposisjon for vitenskapelig ansatte ved Universitetet i Bergen og gjestende forskere.

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen

The Wittgenstein Archives is a research project at the Department of Philosophy at the University of Bergen. Established in June 1990, its main purpose is to make Ludwig Wittgenstein's collected writings available for research. To serve this purpose, the Wittgenstein Archives will (1) produce a machine-readable transcription of Ludwig Wittgenstein's manuscripts, (2) supply tools for computer-assisted display and analysis of the textual corpus, and (3) give Wittgenstein scholars, domestic and foreign, access to the transcriptions produced.

Working papers from the Wittgenstein Archives at the University of Bergen

Editorial Board: Claus Huitfeldt
 Kjell S. Johannessen
 Tore Nordenstam

Editorial Address: The Wittgenstein Archives at
 the University of Bergen,
 Harald Hårfagres gt 31,
 N-5007 Bergen,
 Norway

tel: +47-5-21 29 50
fax: +47-5-32 26 56
E-mail: wab@pc.hd.uib.no

Cover photo: © Knut Erik Tranøy

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:
Årsrapport 1991

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen:
Annual Report 1991

Bergen 1992

ISBN 82-91071-03-9

ISSN 0803-3137

*Skriftserie fra
Wittgensteinarkivet ved
Universitetet i Bergen
Nr 4, 1992*

Copyright:

© Wittgensteinarkivet
ved Universitetet i Bergen

INNHOOLD

Forord	1
Kort prosjektpresentasjon	3
Årsrapport for 1991	
1. Personale	7
1.1 Ansatte og ansettelsesforhold	
1.2 Arbeidsmengde	
1.3 Arbeidsfordeling	
2. Administrasjon og infrastruktur	9
2.1 Prosjektstyret	
2.2 Løpende administrativt arbeid	
2.3 Intern opplæring	
2.4 Lokaler	
2.5 Utstyr	
2.6 Litteratur	
3. Systemutvikling	11
3.1 Registreringsstandard	
3.2 Spesialutviklet programvare	
3.3 Kartlegging, testing og tilpassing av annen programvare	
4. Tilrettelegging og bearbeiding av tekst	12
4.1 Primærkilder	
4.2 Katalogisering	
4.3 Konvertering	
4.4 Primærregistrering	
4.5 Korrektur og ferdigstilling	
4.6 Status	
5. Forskning, publisering og formidling	14
5.1 Forskning og veiledning	
5.2 Publisering	
5.3 Prosjektpresentasjoner og annen formidling	
6. Forelesninger, reiser og arrangement	16
6.1 Forelesninger og seminarinnlegg	
6.2 Reiser	
6.3 Arrangementer	
7. Gjesteforskere, gjesteforelesninger, andre besøk	19
7.1 Gjesteforskere	
7.2 Gjesteforelesninger	
7.3 Andre faglige besøk	
8. Regnskap	21
9. Oppsummering og vurdering	22

CONTENTS

Preface	25
Brief Presentation of the Project	27
Annual Report 1990	
1. Personnel31	
1.1 Employees and Conditions of Employment	
1.2 Work Load	
1.3 Division of Labour	
2. Administration and Infrastructure	33
2.1 The Project Board	
2.2 Daily Administrative Work	
2.3 Staff Training	
2.4 Premises	
2.5 Equipment	
2.6 Library Acquisitions	
3. System Development	35
3.1 Registration Standard	
3.2 Specialized Software	
3.3 Surveying, Testing, and Adaptation of Other Software	
4. Preparation of Texts	37
4.1 Primary Sources	
4.2 Cataloging	
4.3 Conversion	
4.4 Primary Registration	
4.5 Proofreading and Completion	
4.6 Status	
5. Research, Publishing and Information	39
5.1 Research and Tuition	
5.2 Publication	
5.3 Presentations of the Wittgenstein Project, and other information	
6. Talks, Travels and Seminars	40
6.1 Talks	
6.2 Travels	
6.3 Seminars	
7. Visiting Scholars, Guest Lecturers, Visits	43
7.1 Visiting Scholars	
7.2 Guest Lecturers	
7.3 Other Scholarly Visits	
8. Accounts	45
9. Conclusion and Evaluation	47

Forord

Wittgensteinarkivet hadde i 1991 utstrakt kontakt og samarbeid med fagkolleger innen- og utenlands. For oss som arbeider her til daglig, har dette vært en kilde til inspirasjon. Vi håper og tror at gleden og nytten har vært gjensidig.

Et av resultatene av arbeidet i det året som er tilbakelagt, er at det nylig er inngått en intensjonsavtale mellom rettighetshaverne til Wittgensteins etterlatte skrifter og Universitetet i Bergen om publisering av Wittgensteins skrifter i elektronisk form. Det vil også bli arbeidet med sikte på en samlet bokutgave av Wittgensteins skrifter med basis i det arbeidet som gjøres i Bergen.

Vi tolker dette som en tillitserklæring, men også som en klar forpliktelse overfor de mange forskere verden over som arbeider med Wittgensteins skrifter. Det gjenstår ennå mye og hardt arbeid før den foreliggende intensjonsavtalen kan føre til en faktisk publikasjon. Men med det grunnlaget som nå er lagt, burde utgangspunktet være det best mulige.

Idet dette skrives, har Wittgensteinarkivet nylig flyttet fra lokaler i Norsk Termbank til Humanistisk Datasenter.

Vi vil benytte denne anledningen til å rette vår hjerteligste takk til personalet ved Norsk Termbank for den utmerkede hjelp og støtte vi fikk i etableringen av Wittgensteinarkivet og i å løse prosjektet gjennom denne første, avgjørende tiden.

Samtidig ser vi med forventning frem til et nærmere samarbeid med Humanistisk datasenter, som vi også tidligere har hatt stort utbytte av å ha kontakt med.

Bergen, mai 1992

Claus Huitfeldt

Kort prosjektpresentasjon

Den østerrikske filosofen Ludwig Wittgenstein (1889-1951) publiserte i sin levetid bare ett eneste filosofisk verk, Tractatus Logico-Philosophicus. Da han døde, etterlot han seg upubliserte manuskripter på mer enn 20.000 sider.

Siden har store deler av hans etterlatte skrifter blitt publisert i bokform, hvorav Filosofiske Undersøkelser er det mest kjente verket. Disse bøkene har sammen med Tractatus lagt grunnlaget for Wittgensteins anerkjennelse verden over som en av vårt århundres mest markante og innflytelsesrike filosofer. Fremdeles er det imidlertid betydelige deler av skriftene som ikke er publisert.

Målsetting og bakgrunn

Målsettingen til Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen er:

- å produsere en komplett, maskinleselig versjon av Ludwig Wittgensteins etterlatte skrifter
- å utvikle programvare for presentasjon og analyse av tekstene i vitenskapelig arbeid
- å stille de maskinleselige tekstene og analyseredskapene til disposisjon for vitenskapelig ansatte ved Universitetet i Bergen og gjestende forskere

Wittgenstein omarbeidet ofte sine manuskripter flere ganger. De er fulle av overstrykninger, rettelser, alternativer, innskudd, henvisninger og lignende. For å kunne gjengi tekstene på en så fullstendig og kildetro måte som mulig, har Wittgensteinarkivet utarbeidet en egen registreringsstandard, - et såkalt kodesystem. Det blir også utviklet spesialprogramvare som er istand til å utnytte dette kodesystemet i presentasjon og analyse av tekstene.

Fordi tekstene legges til rette på datamaskin, vil det være mulig å behandle dem med programmer for edb-assistert tekstanalyse. Dermed vil det være enkelt å presentere tekstene i ulike formater og å foreta raske oppslag, søk og utvalg.

Det vil f.eks. være mulig å fremstille alfabetiske eller frekvenssorterte ordlister og konkordanser av ulike slag på meget kort tid. Ved hjelp av søkeprogrammer vil man på et øyeblikk kunne finne bestemte tekstdeler som ord, setninger, sider og avsnitt. Tekstene vil kunne presenteres i renskrevet form, i ulike formater tilpasset ulike forskningsoppgaver.

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen ble opprettet i 1990. Men arbeidet med tilrettelegging av Wittgensteins etterlatte skrifter i Norge startet allerede i 1981, med opprettelsen av Det norske Wittgensteinprosjektet. Dette prosjektet var et samarbeidstiltak mellom lan-

dets fire filosofiske institutter. I 1984 ble prosjektet lagt til NAVFs edb-senter for humanistisk forskning. Prosjektet ble avsluttet i 1987.

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen har fått overta produktene fra Det norske Wittgensteinprosjektet. Disse produktene omfatter bl.a. transkripsjoner av ca 3.200 sider og utgjør en vesentlig forutsetning for Wittgensteinarkivets videre arbeid.

Fremdriftsplan

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen ble startet 1. juni 1990, foreløpig for en periode på tre og et halvt år. Ved utløpet av denne perioden skal transkripsjoner av 7.500 sider og de viktigste delene av programvaren foreligge.

På grunnlag av en ekstern evaluering i 1993 vil Universitetet ta stilling til om prosjektet skal fullføres i løpet av en periode på ytterligere to og et halvt år.

Organisering

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen arbeider på grunnlag av en tillatelse fra rettighetshaverne til Wittgensteins etterlatte skrifter, professor G.E.M. Anscombe (Cambridge), dr. Anthony Kenny (Oxford), professor Peter Winch (Urbana-Champaign, Illinois) og professor Georg Henrik von Wright (Helsingfors).

Wittgensteinarkivet ble opprettet av Det akademiske kollegium ved Universitetet i Bergen. Det er organisert som et delvis eksternt finansiert forskningsprosjekt ved Filosofisk institutt. Prosjektet har sitt eget budsjett og sitt eget styre.

Prosjektstyrets leder er professor Orm Øverland, Engelsk institutt. Prosjektansvarlig ved Filosofisk institutt er professor Tore Nordenstam.

Inntil april 1992 var Wittgensteinarkivet samlokalisert med Norsk Termbank (Nordisk institutt) og samarbeidet med Norsk Termbank om administrative og edb-relaterte tjenester. I april 1992 flyttet Wittgensteinarkivet til Humanistisk Datasenter.

Finansiering

Universitetet i Bergen har mottatt økonomisk støtte til prosjektet fra Meltzerfondet (Bergen), Nansenfondet (Oslo) og Norges allmennvitenskapelige forskningsråd.

Personale

Ved utgangen av 1991 hadde Wittgensteinarkivet følgende personale:
Daglig leder Claus Huitfeldt, konsulent Alois Pichler, konsulent Ole Letnes og konsulent Astrid Castell.

Gjesteforskere

Gjesteforskere har anledning til å benytte de maskinleselige tekstene som tilrettelegges ved prosjektet og en komplett samling xerox-kopier av Wittgensteins etterlatte skrifter. Forskningsopphold må avtales skriftlig på forhånd.

Årsrapport for 1991

1 Personale

1.1 Ansatte og ansettelsesforhold

Følgende har vært ansatt ved Wittgensteinarkivet i perioden:

Daglig leder	<u>Claus Huitfeldt</u> , hel stilling
Førsteamanuensis	<u>Dinda L. Gorlée</u> , halv stilling, 01.01.-18.03.
Konsulent	<u>Alois Pichler</u> , hel stilling,
Konsulent	<u>Ole Letnes</u> , hel stilling, 05.08.-31.12.
Konsulent	<u>Astrid Castell</u> , 75 % stilling, 16.09.-31.12.

Konsulent Liv-Grethe Gudmundsen arbeidet for prosjektet på timebasis inntil 16.09. Romauld Süßmann arbeidet på timebasis høsten 1991. Gjesteforsker Josef G.F. Rothhaupt hadde arbeidsplikt ved prosjektet i perioden 01.01.-28.02.

Gorlée var ansatt ved Romansk institutt og hadde etter avtale med Det historisk-filosofiske fakultet halv arbeidsplikt ved Wittgensteinarkivet, i samsvar med prosjektplanens forutsetning om bidrag på et halvt forskerårsverk fra fakultetet. I januar tok fakultetet initiativ til å bringe denne avtalen til opphør, da det var sterkt behov for Gorlées arbeidskraft ved moderinstituttet. Fakultetet stilte istedet lønnsmidler for en hel konsulentstilling til disposisjon for Wittgensteinarkivet fra 05.08.

Prosjektet hadde inntil Castells engasjement ikke noen egen kontortilsett. Da den administrative arbeidsmengden viste seg å være undervurdert i den opprinnelige prosjektplanen, gjorde prosjektstyret vedtak om å utlyse stilling som kontorsekretær/konsulent ved prosjektet.

Stillingen ble utlyst 25.05. med søknadsfrist 11.06. Prosjektstyret oppnevnte Knut Jonassen og Randi Sæbøe (Norsk Termbank) til å assistere Huitfeldt i vurderingen av søknadene. Det var 36 søkere, hvorav de aller fleste godt eller meget godt kvalifiserte. Komiteens innstilling forelå 15.07., og Castell tiltrådte 16.09.

På styremøte 18.11.91 ble det vedtatt å søke om midler for avlønning av daglig leder i bistilling.

1.2 Arbeidsmengde

Huitfeldt	1/1 st.	01.01.-31.12.,	1 mnd permisjon	11 mnd.
Gorlée	1/2 st.	01.01.-18.03.,	1 uke permisjon	1 mnd.
Pichler	1/1 st.	01.01.-31.12.		12 mnd.
Letnes	1/1 st.	05.08.-31.12.,		5 mnd.
Castell	75% st.	16.09.-31.12.,		3 mnd.
Sum				33 mnd.

Tallene er avrundet til nærmeste antall månedsverk. I tillegg kommer Süssmanns innsats med tilsammen 108 timer, Gudmundsens arbeid med tilsammen 18 timer, samt Rothhaupts arbeidsinnsats som anslagsvis kan stipuleres til to ukesverk.

Den samlede arbeidsmengden i perioden var ca 3 månedsverk større enn forutsatt i prosjektplanen. Totalt er det siden prosjektstart 01.06.91 nedlagt ca. 44 månedsverk i prosjektet, noe som er i samsvar med opprinnelig prosjektplan.

1.3 Arbeidsfordeling

Huitfeldt: Daglig ledelse og administrasjon. Faglig ledelse. Metodeutvikling og programmering. Ferdigstilling av registreringsstandard. Korrespondanse. Søknader om prosjektstøtte. Internasjonal kontakt.

Gorlée: Assistanse med engelskspråklig korrespondanse og kontakt, referat fra stabsmøter. Språkfaglig konsulentbistand if forbindelse med ferdigstilling av registreringsstandard.

Pichler: Deltagelse i ferdigstilling og revisjon av registreringsstandard. Testtranskribering. Transkribering. Korrekturlesing. Kartlegging av primærkildemateriale. Internasjonal kontakt.

Letnes: Deltagelse i revisjon av registreringsstandard. Transkribering. Korrekturlesing. Letnes fungerte i perioden 01.12.-31.12. som daglig leder.

Süssmann: Korrekturlesing.

Gudmundsen/Castell: Arkiv, innkjøp, oppfølging av budsjett og regnskap, kontakt med personalavdeling m.v.

Rothhaupt: Arrangement av seminar i januar (jfr. 6.3).

Etter bortfallet av Gorlées halve stilling 19.03. hadde prosjektet i en periode på 4 1/2 måned bare to ansatte. Dette ble fullt ut kompensert i form av en hel konsulentstilling fra 05.08. Likevel medførte endringene en mindre rasjonell utnyttelse av arbeidskraften og at mange oppgaver måtte forskyves i forhold til opprinnelig prosjektplan.

Også førsteamanuensis Kjell S. Johannessen, professor Tore Nordenstam og førsteamanuensis Arild Utaker ved Filosofisk institutt har tatt del i faglige aktiviteter knyttet til Wittgensteinarkivet.

2 Administrasjon og infrastruktur

2.1 Prosjektstyret

Det har ikke vært noen endringer i sammensetningen av prosjektstyret, som har følgende medlemmer:

Kontorsjef	<u>Hilde H. Bretvin,</u>	Kollegiesekretariatet
Førstelektor	<u>Kjell S. Johannessen,</u>	Filosofisk institutt
Førstekonsulent	<u>Knut Ivar Jonassen,</u>	Norsk Termbank
Professor	<u>Tore Nordenstam,</u>	Filosofisk institutt
Professor	<u>Beatrice Sandberg,</u>	Germanistisk institutt
Professor	<u>Orm Øverland,</u>	Engelsk institutt

Professor Nordenstam er prosjektansvarlig ved Filosofisk institutt. Professor Sandberg er prosjektstyrets leder. Professor Øverland hadde forskningspermisjon ut juni.

Det har vært avholdt fire møter i prosjektstyret i perioden: 07.02., 11.07., 27.08., og 18.11. Professor Sandberg ba på siste møte om avløsning som prosjektstyrets leder på grunn av økte forpliktelser med andre verv ved Universitetet. Professor Øverland ble valgt til ny leder for prosjektstyret f.o.m. 01.01.92.

2.2 Løpende administrativt arbeid

Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Wittgensteinarkivet og Norsk Termbank angående lokalisering, administrative og edb-relaterte tjenester. Avtalen har fungert meget godt.

I periodene 01.01-18.03. og 05.08.-31.12. ble det avholdt regelmessige interne stabsmøter.

Foruten vanlige administrative oppgaver og kontorarbeid ble det nedlagt mye arbeidstid i arbeidet med å skaffe prosjektet de nødvendige lokaler, i anbudsrunder i forbindelse med anskaffelse av nettverk (jfr. 2.5), m.v. Samtlige ansatte deltok også i en større dugnadsinnsats med rydding og maling av lokalene.

2.3 Intern opplæring

Letnes og Castell hadde ved ansettelsen behov for innføring i prosjektets programvare, hhv. for transkripsjonstøtte og kontorstøtte. Opplæring ble gitt internt.

Gorlée fortsatte sitt ukentlige kurs i engelsk ved Wittgensteinarkivet ut mai. Kurset var internt, med der har også vært deltagelse utenfra.

2.4 Lokaler

Wittgensteinarkivet skulle ifølge prosjektplanen disponere et eget rom for gjesteforskere fra 01.06. At denne forutsetningen ikke lot seg oppfylle, var (sammen med bemanningssituasjonen på dette tidspunktet, jfr. 1.3) en medvirkende årsak til at åpningen av arkivet ble utsatt fra 01.06. til 01.09.

Da det var klart at rommet heller ikke ville bli ferdig til denne datoen, fikk prosjektet i forbindelse med åpningen anledning til å disponere Norsk Termbanks møterom til slikt bruk. I november ble felles møte- og seminarrom i Strømgaten 51 stilt til disposisjon for Norsk Termbank, SEVU og Wittgensteinarkivet.

Dermed disponerer Wittgensteinarkivet i dag hele 3. etasje i Strømgaten 53 med 4 kontorer og ett gjesterom, samt det omtalte seminarrommet i Strømgat 51. Videre har prosjektets ansatte adgang til alle Norsk Termbanks felleslokaler så som kopi- og skriver-rom, bibliotek og lunsjrom.

2.5 Utstyr

Da det viste seg at kopimaskinen i Strømgaten 53 ikke hadde kapasitet til å betjene både Norsk Termbank og Wittgensteinarkivet, ble det kjøpt ny kopimaskin i juni 1991. Utgiftene ble delt mellom Wittgensteinarkivet og Norsk Termbank.

I forbindelse med installasjon av nettverk viste det seg akutelt å vurdere delvis utskiftning og nyanskaffelse av edb-utstyr. Norsk Termbank stilte sin nettverkserver til disposisjon også for Wittgensteinarkivet. Gjennom Universitetets innkjøpsavdeling ble det innhentet tilbud fra ialt 8 leverandører på nytt utstyr. Anbudene ble også gjennomgått av Huitfeldt og to konsulenter fra andre avdelinger ved Universitetet.

Valget falt på Acer-maskiner i Novell-nett levert av Unic. Nettverket og maskinene ble installert i desember. To datamaskiner ble solgt. Ved et innbrudd samme måned ble en OKI 182 Elite matriseskriver stjålet.

Wittgensteinarkivet disponerer i dag:

1 Olivetti M380	386-maskin	med 80 MB harddisk
3 Acer 1125E	386-maskiner	med 50 MB harddisk
1 Copam PC286c	286-maskin	med 40 MB harddisk
1 Toshiba T3100SX	386SX-maskin	med 40 MB harddisk
1 Canon LBP8iii	laserskriver	
2 OKI 182 Elite	matriseskrivere	

Ifølge samarbeidsavtale med Norsk Termbank hadde Wittgensteinarkivet dessuten adgang til å bruke en Apple IINTX laserskriver, en Canon kopi-maskin, telefaks, port til bredbåndsnett og annet teknisk utstyr.

2.6 Litteratur

Wittgensteinarkivet kompletterte i løpet av perioden boksamlingen med samtlige tilgjengelige bokutgaver av Wittgensteins skrifter samt noe sekundærlitteratur.

Wittgensteinarkivet mottok i perioden gratis abonnement på avisene Die Zeit og Die Welt og på tidsskriftet Merkur, og abonnerte på Information Philosophie.

I februar anskaffet Wittgensteinarkivet fra Intelelex Corporation databasen "PastMasters" som inneholder tekster av bl.a. Machiavelli, Rousseau, Ricardo, Burke, Paine, Smith, Locke, Berkeley, Hume, Hobbes, J.S. Mill, Bentham og Sidgwick, samt Kierkegaards samlede verker. Tekstene er tilrettelagt under fritekst søkesystemet FolioViews.

3. Systemutvikling

3.1 Registreringsstandard

Registreringsstandarden var ferdigstilt i begynnelsen av mars måned. Kodesystemet, MECS-WIT versjon 1.00, er en instans av MECS (Multi Element Code System) versjon 1.00. Registreringsstandarden består av tre deler:

- 1) Code Syntax (27.02.)
- 2) Code Book (28.02.)
- 3) Encoding Guidelines (Draft version, 07.03.)

En revidert versjon, versjon 1.01, ble ferdigstilt 18.06.

Kodesystemet er i løpet av perioden brukt i koding av godt over 1000 sider tekst (jfr. 4.4), og har så langt vist seg å fungere tilfredsstillende.

3.2 Spesialutviklet programvare

Program for transkripsjonsstøtte med feilsøkende parser og innebygd editor (MECSVAL) virker etter forutsetningene og har vært brukt i alt transkripsjonsarbeide uten at det er påvist vesentlige mangler.

Program for reformattering og standardisering av kildetranskripsjoner (MECSFORM) er ferdigstilt og virker etter forutsetningene.

Program for utskriftsfiltrering med synkronisering av hovedtekst og apparat (MECSPRES) er i det alt vesentlige ferdigstilt, men en god retting av mindre feil gjenstår, samt et relativt omfattende arbeid med definering av filtreringsprofiler.

Utviklingen av MECSPRES viste seg på ett punkt å komme lenger enn forventet: Det vil bli mulig på et langt tidligere tidspunkt enn antatt å la kjøring av dette programmet foretas av transkribentene. Dette vil føre til en vesentlig tidsbesparelse, men forutsetter mer maskinkraft, noe som i sin tur har vært en vesentlig grunn til utstyrskjøpet som ble omtalt ovenfor (jfr. 2.5).

Generelt konverteringsprogram for omkodning av tekster fra Det norske Wittgensteinprosjektet (MECSNWP) har vist seg å fungere tilfredsstillende, men en del uforutsett inkonsistens i kodingen av disse tekstene har ikke latt seg håndtere automatisk.

3.3 Kartlegging, testing og tilpassing av annen programvare

Prosjektet baserer seg på bruk av MS-DOS operativsystem versjon 3.3, 4.01 og 5.0, WordPerfect versjon 5.1, og TurboPascal Professional versjon 5.5 med samtlige Toolboxes, versjon 4.0.

Prosjektet har anskaffet og gjort seg kjent med demonstrasjonsmateriale tilrettelagt med TACT.

En rekke shareware-programmer fra Compuserve for presentasjon av rasterbilder har vært relativt grundig utprøvd og forsøkt innpasset i egenutviklet programvare med lovende resultater.

Det programsystemet som etter en del kartleggingsarbeid foreløpig har pekt seg ut som et av de mest interessante, Folio Views, har bare vært utprøvd i runtime-versjon (jfr. 2.6). Full versjon ankom p.g.a. feil ved bestillingen så sent at den ennå ikke har vært utprøvd.

4. Tilrettelegging og bearbeiding av tekst

4.1 Primærkilder

Wittgensteinarkivet har fått deponert den såkalte Cornellkopien av Wittgensteins etterlatte skrifter fra Universitetsbiblioteket i Oslo. Sammen med kopier av materiale fra professor von Wrights private samling i Helsingfors utgjør dette en nærmest komplett samling kopier av Wittgensteins filosofiske skrifter.

Cornellkopien er en papirkopi av Cornells mikrofilm og utviser visse mangler i form av utelatte sider og stedvis dårlig gjengivelseskvalitet. Lån av von Wrights private kopier har derfor vært en god hjelp i registreringsarbeidet.

I april mottok Wittgensteinarkivet v/Huitfeldt tillatelse fra rettighetshaverne til å innsisere og kopiere alt Wittgensteinmateriale som omfattes av deres copyright, materiale som idag oppbevares i Wren Library (Cambridge), Bodleian Library (Oxford), og Österreichische Nationalbibliothek (Wien).

Pichler besøkte i april nasjonalbiblioteket i Wien og inspiserte de originalmanuskripter som finnes der. Senere fikk Wittgensteinarkivet v/ Pichler en klausulert kopi av Nasjonalbibliotekets mikrofilm av dette materialet, som omfatter ca 1.000 sider. Mikrofilmkopien er av langt bedre kvalitet enn den ovenfor omtalte Cornellkopien.

4.2 Katalogisering

Pichler har utarbeidet en fylldig kommentar til MS 105 og 106. Forøvrig er det ikke utført nevneverdig katalogiseringsarbeid i perioden.

4.3 Konvertering

Konvertering av MS 108, 171, 173, 175, 176, og 177 fra Det norske Wittgensteinprosjektet, tilsammen 844 sider, er foretatt. Konvertering av ytterligere 887 sider er i praksis å anse som gjennomført (jfr. årsrapport 1990, s 22). Planlagt konvertering av ytterligere ca 1.500 sider er bare delvis ferdigstilt p.g.a. uforutsett intern inkonsistens i materialet.

4.4 Primærregistrering

I perioden er følgende tekster transkribert:

MS 105, 96 sider (39 sider transkribert i forrige periode)
MS 106, 300 sider
MS 107, 300 sider
MS 168, 12 sider
MS 169, 161 sider
MS 170, 10 sider
MS 172, 24 sider
MS 173, 7 sider (193 sider transkribert av NWP)
MS 174, 78 sider
MS 175, 4 sider (156 sider transkribert av NWP)
MS 178, 40 sider
TS 208, 120 sider

Totalt ble det altså transkribert 1.152 sider i inneværende periode. I den opprinnelige prosjektplanen var anslaget 2.100 sider.

4.5 Korrektur og ferdigstilling

På grunn av bemanningssituasjonen (jfr. 1.3) ble det i perioden frem til oktober ikke arbeidet med sistekorrektur eller ferdigstilling av primærkilder.

I løpet av høsten ble MS 105, 106, 168, 171, 173 og 177, tilsammen 682 sider, korrekturlest. Det utskriftsformatet som først ble benyttet, viste seg å ikke gi grunnlag for en fulltstendig korrektur. Alt materialet måtte derfor gjennomgås på nytt. Ved periodens avslutning gjensto MS 105 og 168, tilsammen 147 sider.

Selv om 147 sider må gjøres om igjen, er altså tilsammen 682 sider korrekturlest i løpet av perioden, mot 3.000 sider ifølge opprinnelig prosjektplan.

4.6 Status

Totalt foreligger pr 31.12.91 4.366 sider i maskinleselig form, hvorav 1.731 sider er bruksklare innen rammene av programvare fra NWP og 535 sider ferdigstilt.

Ifølge opprinnelig prosjektplan skulle på dette tidspunktet 5.500 sider foreligge bruksklare i maskinleselig form, hvorav 3.000 sider ferdigstilt.

Arbeidet ligger altså etter måltallene i den opprinnelige prosjektplanen. Dette må imidlertid sammenholdes med følgende forhold: Registreringsstandard, som er en helt vesentlig forutsetning for transkripsjonsarbeidet, ble ferdigstilt to måneder senere enn forutsatt. Det var utskiftning i en av stillingene som er tilordnet dette arbeidet, og i 4 1/2 måned var stillingen ubesatt. Dette virket spesielt forsinkende på korrekturarbeidet.

Videre er å bemerke at en økning av antall sider bruksklart materiale til mer enn det dobbelte bare avventer en snarlig ferdigstilling av programvare.

5. Forskning, publisering og formidling

5.1 Forskning og veiledning

Deler av arbeidet som er utført i forbindelse med utviklingen av registreringsstandard for prosjektet (jfr. 3.1), danner grunnlag for eller inngår i Huitfeldts forskning.

Gorlée arbeider med et større forskningsprosjekt om Wittgenstein og Peirce og har i den forbindelse kunnet dra nytte av Wittgensteinarkivets arbeid og dets kildemateriale.

Pichlers stilling er formelt sett en teknisk-administrativ stilling, men deler av hans arbeid ved prosjektet ser også ut til å kunne inngå i eller danne grunnlag for senere forskningsarbeid med sikte på doktorgrad.

Hovedfagstudent Sunniva Solstrand ved Institutt for informasjonsvitenskap påbegynte i 1991 et hovedfagsarbeid om metoder for automatisk konstruksjon av formelle dokumentbeskrivelser fra kodete dokumenter. Arbeidet vil basere seg på eksperimenter med materiale ved Wittgensteinarkivet. Solstrand har mottatt uformell veiledning fra Huitfeldt.

5.2 Publisering

Utgitt i 1991:

Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Vermischte Bemerkungen: Liste der Manuskriptquellen - Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts". Tospråklig tysk-engelsk utgave. 52 sider. Nr. 1 i Wittgensteinarkivets skriftserie.

Huitfeldt: "Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen: Bakgrunn, prosjektplan og årsrapport for 1990 - The Wittgenstein Archives at the University of Bergen -Background, Project Plan and Annual Report 1990". 60 sider. Tospråklig norsk-engelsk utgave. Nr 2 i Wittgensteinarkivets skriftserie.

Alt arbeid med utgivelsene frem til trykkeferdig sats er foretatt ved Wittgensteinarkivet.

Under utgivelse:

Huitfeldt: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen. An Early Work Report." Vil bli publisert i "Computers and Philosophy" i 1992. Artikkelen er også oversatt til tysk og vil bli utgitt i "Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv".

Under forberedelse:

Huitfeldt: "MECS - a Multi-Element Code System" (arbeidstittel), ca 150 sider. Vil bli utgitt i Wittgensteinarkivets skriftserie.

5.3 Prosjektpresentasjoner og annen formidling

Det er utarbeidet en informasjonsbrosjyre om Wittgensteinarkivet på norsk, tysk og engelsk. Brosjyren er distribuert i fagmiljøer i noen hundre eksemplarer. Teksten er også utgitt i uten- og innenlandske fagtidsskrift.

Den offisielle åpningen av Wittgensteinarkivet i september (jfr. 6.3) ble dekket gjennom NTB-melding eller egne reportasjer i en rekke lokale og landsdekkende aviser, i NRK radio, flere nærradioer og i TV Bergen.

Også i forbindelse med Wittgensteinseminara i Skjolden i mai ble Wittgensteinarkivet presentert i en rekke reportasjer i aviser radio.

6. Forelesninger, reiser og arrangement

6.1 Forelesninger og seminarinnlegg

Huitfeldt: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen"; seminarinnlegg ved Brown Computing in the Humanities Users' Group ved Brown University, Providence, Rhodes Island, 04.01. Hovedsaklig om tekniske og metodologiske sider ved tekstkodingsarbeidet.

Foredrag under seminaret Wittgenstein - Arkitektur - Estetikk arrangert av Wittgensteinarkivet 28.01.:

Rothhaupt: "Night is the Architect's Friend?"

Rothhaupt: "Wittgenstein's Influence on Art and Literature in the 20th Century"

Pichler: "To Pursue an Idea"

Johannessen: "Wittgenstein og estetikken"

Innlegg ved forskerseminaret Wittgenstein and the Philosophy of Culture i Dubrovnik 06. og 08.05.:

Huitfeldt: "Towards a machine-readable version of Wittgenstein's Nachlass"

Johannessen: "Wittgenstein on Understanding Art"

Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts" (presentasjon av publikasjonen med samme tittel i Wittgensteinarkivets skriftserie (jfr. 5.2))

Foredrag under Wittgensteinseminara i Skjolden 25.05.:

Johannessen: "Wittgensteins syn på kunst og filosofi, - et innlegg i samtidens kritikk av wiener-kulturen"

Huitfeldt: "Ludwig Wittgenstein - hans liv og verk"

Foredrag ved seminaret Tekstkoding, Bergen 20.06.:

Huitfeldt: "Presentasjon av Text Encoding Initiative (TEI)"

Huitfeldt: "Multi-Element Code System (MECS), kodesystem og programvare under utvikling ved Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen"

Huitfeldt: Kort innlegg og demonstrasjon av programvare på Text Encoding Initiative's First European Workshop, Oxford 03.07.

Huitfeldt: "Merking, presentasjon og analyse av komplekse tekstlige primærkilder"; foredrag ved Nordiske Datalingvistikkdager i Bergen 28.11.

6.2 Reiser

Huitfeldt besøkte Brown University, Providence, 02.-04.01. og hadde der møter med bl.a. Allen Renear ved Computing and Information Services; Elaine Brennan ved "Women Writers Project"; og Paul Kahn ved IRIS. 05.01 besøkte han Elli Mylonas ved Perseus-prosjektet, Boston University.

Styremedlemmet Kjell S. Johannessen besøkte i forbindelse med andre oppgaver i Innsbruck i mars representanter for Brennerarkivet på vegne av Wittgensteinarkivet.

Pichler besøkte Österreichische Nationalbibliothek i Wien i april. Foruten å korrekturlese transkripsjoner mot originalmaterialet som finnes i nasjonalbiblioteket hadde han møter med visepresident Moritz Czaky i Fonds zur Förderung der Wissenschaftlichen Forschung; Prof. E. Leinfellner og Prof. W. Leinfellner, styremedlemmer i Österreichische Ludwig Wittgenstein Gesellschaft; og med Jeff Bernhard og Gloria Withalm i Österreichischen Gesellschaft für Semiotik.

Huitfeldt besøkte Oxford, London og Cambridge 16.-23.05., der han hadde samtaler med Dr. Kenny, Prof. Winch og Prof. Anscombe. Huitfeldt hadde også et møte med rettighetshaverne i Cambridge 22.05. og inispiserte originalmanuskriptene i Wren Library sammen med Prof. Winch og Prof. von Wright 26.05. I Cambridge hadde han dessuten samtaler med Mr Michael Nedo og i Oxford et møte med Susan Hockey ved Oxford Computing Centre.

Huitfeldt og styremedlem Johannessen besøkte Skjolden 24.-26.05. i forbindelse med seminarinnlegg (jfr. 6.1) og hadde samtaler med personer som kjente Wittgenstein under hans opphold der, og med representanter for Luster Kommune og Skjolden Vel.

Huitfeldt deltok på Text Encoding Initiatives First European Workshop i Oxford 01.-03.07., (jfr. 6.1) og besøkte utstillingen Optical Information Systems i London 11.07.

Pichler besøkte Skjolden sammen med Prof. G.E.M. Anscombe og Prof. Eike von Savigny 06.-08.09.

Huitfeldt deltok på planleggingsmøte i Text Encoding Initiatives Manuscript Group i Nouveau-la-Neuve, Belgia, 25.-27.10.

Huitfeldt deltok også på Text Encoding Initiatives møte i Vatnahalsen 15.18.11.

6.3 Arrangementer

28.01. arrangerte Wittgensteinarkivet et heldags seminar, Wittgenstein - Arkitektur - Estetikk, for studenter og lærere ved Arkitekthøgskolen i Oslo, med ca. 20 eksternte deltagere. Gjesteforsker Josef Rothhaupt var såvel faglig som arrangementsteknisk ansvarlig. Innlegg ved Rothhaupt, Pichler, Johannessen, Huitfeldt og Arne Henriksen (Arkitekthøgskolen).

Forskerseminaret Wittgenstein and the Philosophy of Culture i Dubrovnik 06.-11-05. ble arrangert av styremedlemmene Johannessen og Nordenstam (jfr. 6.1).

I samarbeid med NAVFs edb-senter for humanistisk forskning arrangerte Wittgensteinarkivet 20.-21.06. et todagers nasjonalt seminar "Tekstkoding" i Bergen med ca 30 deltagere fra humanistiske forskningsmiljøer. NAVFs edb-senter hadde arrangementsteknisk ansvar. Øystein Reigem (NAVFs edb-senter) og Huitfeldt var faglig ansvarlige.

I forbindelse med åpningen av Wittgensteinarkivet for gjesteforskere 01.09. ble det arrangert en egen forelesningsrekke. Gjesteforelesningene ved Anscombe, von Wright, Savigny og Oxaal (jfr. 7.2) inngikk i denne, som også inkluderte en prosjektpresentasjon ved Huitfeldt.

I forbindelse med Text Encoding Initiative's møte på Vatnahalsen ble det i samarbeid med NAVFs edb-senter for humanistisk forskning og Det historisk-filosofiske fakultet holdt en mottagelse i Bergen med presentasjon av forskningsprosjekter ved Institutt for fonetikk og lingvistik, Edb-seksjonen og NAVFs edb-senter.

Wittgensteinarkivet har innledet samarbeid med Collège International de Philosophie (CIP) om arrangement av et fransk-norsk seminar om Wittgensteins språkfilosofi og nyere språkteori i forbindelse med Wittgensteinseminara i Skjolden i mai 1992. Det tas sikte på å få deltagere fra filosofiske miljøer i Frankrike og alle fire norske universiteter. Forsker Paul Henry (CIP) og førsteamanuensis Arild Utaker er faglig ansvarlige.

7. Gjesteforskere, gjesteforelesninger, andre besøk

7.1 Gjesteforskere

Josef G.F. Rothhaupt, München, var gjesteforsker ved Wittgensteinarkivet f.o.m. 20.08.90 t.o.m. 31.08. Oppholdet var finansiert gjennom et stipend fra Konrad Adenauer-Stiftung. Rothaupts forskningsprosjekt er en studie av Wittgensteins fargelære og av opprinnelsehistorien til og utviklingen av denne fargelæren slik den er manifestert i Wittgensteins seneste skrifter fra perioden 1949-51.

Dr. Richard Raatzsch, Leipzig, har vært gjesteforsker ved Wittgensteinarkivet siden 20.10. Oppholdet er finansiert gjennom et stipend fra Humboldt-Stiftung. Raatzsch arbeider med vitenskapsfilosofiske problemstillinger i forbindelse med Erklären-Verstehen-debatten og Wittgensteins sensfilosofi.

Kortere gjesteforskningsopphold:

Professor Vladimir Richter, Innsbruck. 11.-24.07.

Professor Ivar Oxaal, Hull, 03.09.-06.09.

Professor Eike von Savigny, Bielefeld, 03.09.-09.09.

7.2 Gjesteforelesninger

12.04.: Professor Georg Henrik von Wright, Finlands Akademi: "Vetenskapen, förnuftet, och hoten mot människans existens"

03.09.: Professor G.E.M. Anscombe, Cambridge: "What Can We Learn from Wittgenstein Now?"

03.09.: Professor Georg Henrik von Wright, Finlands Akademi: "On Colour: A Logico-Philosophical Fantasy"

04.09.: Professor Eike von Savigny, Universität Bielefeld: "Common Behaviour of Many a Kind: Investigations § 206"

04.09.: University Fellow Ivar Oxaal, Hull University: "Wittgenstein and Norway - The Pinsent Diaries: Are the Silences Significant? - A Report on Work in Progress"

23.09.: Professor Avrum Stroll, University of California, San Diego: "Common Sense and Philosophical Common Sense"

21.11.: Forsker Paul Henry, CNRS, Collège International de Philosophie, Paris: "On Wittgenstein's Philosophy of Mathematics"

22.11.: Senior Academic Planning Analyst Allen Renear, Brown University: "The Electronic Peirce Consortium: Developing a Textbase and a Methodology for Networked Scholarship"

03.12.: Professor Rudolf Haller, Universität Graz: "Wittgenstein in Between" Forelesningen inngikk i en serie på fire, arrangert i samarbeid med Senter for Vitskapsteori.

7.3 Andre faglige besøk

Wittgensteinarkivet hadde 24 utenlandske besøkende i 1991. I tillegg til de 11 som er nevnt under gjesteforskere (jfr. 7.1) og gjesteforelesere (jfr. 7.2), var det altså 13 øvrige utenlandske gjester, som alle ble gitt presentasjoner av virksomheten.

Prosjektet hadde dessuten en rekke besøkende fra andre avdelinger ved Universitetet i Bergen, samt 3 besøkende fra andre norske universiteter.

8. Regnskap

Wittgensteinarkivet mottok for 1991 bevilgninger som følger:

Overført fra 1990	kr 127.500
Meltzerfondet	kr 200.000
Det akademiske kollegium	kr 406.000
Det historisk-filosofiske fakultet	kr 15.000
Senter for Vitskapsteori	kr 10.000
Filosofisk institutt	kr 5.000
Driftsmidler stipendiat	kr 5.000
Inntekter (salg av utstyr m.v.)	kr 16.200
Samlede bevilgninger	kr 784.700

Forbruk

Drift	104.600
Reiser	58.900
Utstyr	186.600
Lønn og honorar	359.800
Overført til 1992	74.800

Tilsammen kr 784.700

Bevilgningene fra Det historisk-filosofiske fakultet, Filosofisk institutt og Senter for Vitskapsteori på tilsammen kr 30.000 var øremerket gjesteforelesninger i forbindelse med åpningen av Wittgensteinarkivet.

I tillegg til dette budsjettet kommer lønnsutgifter til Huitfeldts stilling, som i sin helhet er finansiert av NAVF.

Gorlée var ansatt ved Romansk institutt. Derfor fremgår heller ikke denne stillingen av prosjektets budsjett.

Det samme gjelder Letnes' stilling, som var finansiert av Det historisk-filosofiske fakultet.

Totale lønnsutgifter til disse stillingene kan stipuleres til h.h.v. kr 287.900, kr 40.000, og kr 93.300.

Medregnes disse beløpene utgjorde prosjektets totalbudsjett for 1991 kr 1.205.900. De eksterne bevilgningene fra NAVF, Meltzerfondet og Nansenfondet utgjorde 41,8%.

9. Oppsummering og vurdering

Bearbeiding og tilrettelegging av tekst ligger etter de kvantitative mål i opprinnelig prosjektplan:

Totalt foreligger pr 31.12.91 4.366 sider i maskinleselig form, hvorav 1.731 sider er bruksklare og 535 sider ferdigstilt.

Ifølge opprinnelig prosjektplan skulle på dette tidspunktet 5.500 sider foreligge bruksklare i maskinleselig form, hvorav 3.000 sider ferdigstilt.

Totalt er det i samsvar med opprinnelig prosjektplan nedlagt 44 månedsverk i prosjektet til nå. Imidlertid har en mindre andel enn antatt medgått til transkripsjon og korrekturlesing (jfr. 1.3), og en tilsvarende større andel til administrasjon. Den administrative arbeidsmengden var undervurdert i den opprinnelige prosjektplanen. Dette misforholdet er nylig avhjulpet ved at prosjektet har fått egen kontortilsatt, og ved at det er vedtatt å søke om midler til bistilling for daglig leder.

Det har vært utskiftning og periodevis vakanse i en av stillingene, og det har vært utført en betydelig mengde arbeid som ikke var nevnt i den opprinnelige prosjektplanen, f.eks. m.h.t. publisering, forelesningsvirksomhet og arrangementer.

Når disse faktorene ses i sammenheng, må det derfor sies at fremdriften m.h.t. bearbeiding og tilrettelegging av tekst har vært tilfredsstillende, at administrasjonsbyrden har vært større enn forutsett, men at prosjektet også har utført arbeid som går ut over den opprinnelige prosjektplanen.

Med de tiltak som er truffet i prosjektperioden ligger forholdene vel til rette for at man skal ha nådd de oppsatte produksjonsmål ved utløpet av prosjektets første fase 31.12.93.

Bergen, mai 1992

Tore Nordenstam
Prosjektansvarlig

Claus Huitfeldt
Daglig leder

Preface

In 1991 the Wittgenstein Archives at the University of Bergen maintained extensive contacts and cooperation with fellow scholars abroad. To the staff of the Archives this has been an important source of inspiration, and we believe the pleasure is reciprocated.

One of the results of our efforts during the past year, is a recent agreement of intent between the Trustees in respect of the copyright in the Wittgenstein Papers and the University of Bergen about the electronic publication of Wittgenstein's writings. One will also work towards the publication of a complete printed version of Wittgenstein's writings - on the basis of the work carried out in Bergen.

We take this agreement as an expression of confidence in our work, but we also see it as an obligation towards the many scholars who, in many parts of the world, are at work on Wittgenstein's writings. There is much work to be completed before the present agreement may actually be fulfilled through a publication. However, the agreement makes an excellent starting point for further work towards that goal.

As this is being written, the Wittgenstein Archives at the University of Bergen has recently moved from its premises at the Norwegian Term Bank to the Norwegian Computing Centre for the Humanities.

On this occasion we wish to express our heartfelt gratitude to the people of the Norwegian Term Bank for their excellent assistance and support when the Wittgenstein Archives was established at the University of Bergen and during the decisive early phase of the project.

At the same time we look forward with expectation to a closer cooperation with the Norwegian Computing Centre for the Humanities, which we have already found to be a very useful contact.

Bergen, May 1992

Claus Huitfeldt

Brief Presentation of the Project

In the course of his lifetime the Austrian philosopher Ludwig Wittgenstein (1889-1951) published just one book of philosophy, Tractatus Logico-Philosophicus. On his death, Wittgenstein left behind more than 20,000 pages of unpublished manuscripts.

In later years a considerable number of his manuscripts has been published posthumously, the most widely known of these works being Philosophische Untersuchungen. These works, together with Tractatus, have led to Wittgenstein's worldwide recognition as one of the most significant philosophers of our century. However, large parts of his Nachlaß are still unpublished.

Objectives and Background

The main objectives of the Wittgenstein Archives at the University of Bergen are:

- to produce a complete machine-readable version of Ludwig Wittgenstein's unpublished manuscripts
- to develop software for presentation and analysis of the texts
- to give visitors and scholars at the University of Bergen access to the machine-readable transcriptions

Wittgenstein revised many of his manuscripts several times. There are numerous deletions, corrections, alternatives, insertions, references etc. In order to reproduce his writings as accurately and faithfully as possible, the Wittgenstein Archives has developed a specialized encoding system, or registration standard. Specialized software is therefore also being developed to utilize this encoding system in the presentation and analysis of the texts.

Since the texts are being prepared for computer use, they may be analyzed by computer software. It will be easy to present the texts in a number of formats and to make rapid searches, selections or references.

It will, for instance, be possible to produce word lists sorted alphabetically or by frequency and to compile concordances of various types in a short time. Through computerized searches it will be possible to retrieve specific words, sentences, pages or sections very quickly. The texts may be presented in fair copy in various formats according to the type of research for which they are intended.

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen was founded in 1990. However, computer registration of Wittgenstein's Nachlaß was begun in Norway as early as 1981 when the Norwegian Wittgenstein Project (NWP) was established. This project was a cooperative effort between the departments of philosophy at the four Norwegian universities. From 1984 the project was located at the Norwegian Computing Centre for the Humanities. This project was discontinued in 1987.

The Wittgenstein Archives has been permitted to take over the material prepared by the Norwegian Wittgenstein Project. This material includes, inter alia, transcriptions of approx. 3,200 pages and is an important precondition for the work of the present project.

Timetable

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen was established 1 June 1990, for a trial period of 3 1/2 years. In the course of that period 7,500 pages of text are to be transcribed and the most important elements of the software are to be completed.

On the basis of an external evaluation to be carried out in 1993, the University of Bergen will decide whether the project is to be continued for an additional 2 1/2 years in order to complete the task.

Organization

The work carried out at the Wittgenstein Archives at the University of Bergen is made possible by permission from the Trustees in respect of the copyright in the Wittgenstein Papers, Professor G.E.M. Anscombe (Cambridge), Dr. Anthony Kenny (Oxford), Professor Peter Winch (Urbana-Champaign, Illinois) and Professor Georg Henrik von Wright (Helsinki).

The Wittgenstein Archives was founded by the Senate of the University of Bergen. It is organized as a research project at the Department of Philosophy. The project is to a certain extent externally financed and has a separate budget. A project board has been appointed.

Chairman of the Board is Professor Orm Overland, Department of English. Project Supervisor is Professor Tore Nordenstam, Department of Philosophy.

Until April 1992, the Wittgenstein Archives shared premises and office services with the Norwegian Term Bank (Department of Scandinavian Languages and Literature). In April 1992 the Wittgenstein Archives moved to the Norwegian Computing Centre for the Humanities.

Funding

The University of Bergen has received financial support for the project from the Meltzer Fund, Bergen, the Nansen Fund, Oslo, and the Norwegian Research Council for Science and the Humanities (NAVF).

Personnel

By the end of 1991 the Wittgenstein Archives employed the following personnel: Project director Claus Huitfeldt, Executive Officer Alois Pichler, Executive Officer Ole Letnes and Executive Officer Astrid Castell.

Visiting Scholars

Visiting scholars may be permitted to work at the Archives and make use of the machine readable Wittgenstein texts which are prepared by the project, as well as a complete collection of photocopies of Wittgenstein's Nachlaß. Scholars who wish to do research at the Archives must obtain written permission in advance.

Annual Report 1991

1 Personnel

1.1 Employees and Conditions of Employment

The following personnel has been employed at The Wittgenstein Archives in the period:

Project Director	<u>Claus Huitfeldt</u> ,	1/1 position
Senior Lecturer	<u>Dinda L. Gorlée</u> ,	1/2 position, until 18 Mar.
Executive Officer	<u>Alois Pichler</u> ,	1/1 position
Executive Officer	<u>Ole Letnes</u> ,	1/1 position, since 5 Aug.
Executive Officer	<u>Astrid Castell</u> ,	3/4 position, since 16 Sep.

Executive Officer Liv-Grethe Gudmundsen was employed on an hourly basis till 16 Sept.. Romauld Süssmann was employed on an hourly basis in the autumn of 1991. Visiting Scholar Josef G.F. Rothhaupt was assigned to work for the project in the period 1 Jan.-28 Feb.

Gorlée is employed at the Department of Romance Languages and Literature, University of Bergen, and the Faculty of Arts permitted her to work at the Wittgenstein Archives in the one half of her position which is allocated to personal research. This agreement is in accordance with the project plan which stipulates that the Faculty of Arts contribute one half man year of research personnel. In January 1991 the Faculty took the initiative to bring this agreement to an end, since the Department of Romance Languages and Literature needed Gorlée's full capacity. As a substitute, the Faculty made available to the Wittgenstein Archives the salary of a full executive officer position from 5 August.

Until Castell was employed, the Archives had not been assigned any office personnel. In recognition of the fact that the administrative tasks connected to the project had been underestimated in the original plan, the Project Board decided to employ an office secretary or executive officer at the project.

The position was advertised 25 May with an application deadline 11 June. The Project Board appointed Knut Jonassen and Randi Sæbøe, of the Norwegian Term Bank, to assist Huitfeldt in evaluating applications. There were 36 applicants for the position, most of whom were well, or very well, qualified. The committee presented its recommendation on 15 July, and Castell assumed her position on 16 September.

In a meeting 18 Nov. the Board decided to apply for financial support for the salary for a part-time position for the project director.

1.2 Work time

Huitfeldt	1/1 pos. 1 Jan-31 Dec, 1 month leave	11 months
Gorlée	1/2 pos. 1 Jan-18 Mar, 1 week leave	1 month
Pichler	1/1 pos. 1 Jan-31 Dec,	12 months
Letnes	1/1 pos. 5 Aug-31 Dec,	5 months
Castell	3/4 pos. 16 Sept-31 Dec,	3 months

Total 33 months

Numbers are rounded off to nearest month. In addition Süßmann worked a total of 108 hours, Gudmundsen 18 hours, and Rothhaupt put in an estimated two weeks of work.

The total work time in the period was about 3 months above the stipulations of the project plan. Since the start of the project on 1 June 1991 a total of 44 months of work time has been expended, which is in accordance with the original project plan.

1.3 Division of Labour

Huitfeldt: Management and administration. Responsible for scholarly activities. Development of computer methods and software. Completion of registration standard. Applications for support for the project. International contacts.

Gorlée: Assistance in English correspondence and contact, minutes from staff meetings. Language consultant on the final version of the registration standard.

Pichler: Participation in the completion and revision of the registration standard. Pilot transcription. Transcription. Proofreading. Cataloging primary source material. International contacts.

Letnes: Participation in revising the registration standard. Transcription. Proofreading. In the period 1 Dec.-31 Dec. Letnes functioned as project director.

Süßmann: Proofreading.

Gudmundsen/Castell: Files, purchases, budgeting and accounts, contact with the Personnel Office, etc.

Rothhaupt: Arrangement of seminar in January. (Cf. 6.3)

After the project lost Gorlée's half time position on 19 March, there were just two employees for a period of 4 1/2 months. The loss of work time was fully compensated by the full time employment of an executive officer from 5 August. Nevertheless, these changes in the staff resulted in less efficient employment of the personnel and postponement of many tasks in relation to the original project plan.

Senior Lecturer Kjell S. Johannesen, Professor Tore Nordenstam and Senior Lecturer Arild Utaker, Department of Philosophy, have participated in scholarly activities connected to the Wittgenstein Archives.

2 Administration and Infra-structure

2.1 Project board

There have been no changes in the project board, which has the following members:

Office Manager Hilde H. Bretvin, University Senate Secretariat
Senior Lecturer Kjell S. Johannesen, Department of Philosophy
Senior Executive Officer Knut I. Jonassen, Norwegian Term Bank
Professor Tore Nordenstam, Department of Philosophy
Professor Beatrice Sandberg, Department of German
Professor Orm Øverland, Department of English

Professor Nordenstam is project supervisor under the Department of Philosophy. Professor Sandberg is chairman of the Project Board. Professor Øverland had research leave till the end of June.

The Project Board has held four meetings during the period: 7 Feb., 11 July, 27 August, and 18 November. In the last meeting Professor Sandberg requested to be released from her position as chairman of the board, on the grounds of an increasing number of other obligations within the University. Professor Øverland was elected chairman of the project board as of 1 Jan. 1992.

2.2 Daily Administrative Work

An agreement was set up between the Wittgenstein Archives and the Norwegian Term Bank concerning premises, administrative and computer services. This agreement worked very well.

In the periods 1 Jan.-18 March and 5 Aug.-31 Dec. there were regular staff meetings.

In addition to the daily tasks of administration and office work, much time was spent in procuring the necessary premises for the project, evaluating tenders for a computer network (cf. 2.5), etc. The entire staff also partook in clearing and painting the premises.

2.3 Staff Training

On their employment at the archives Letnes and Castell needed to be introduced to the software employed for transcription and office support, respectively. Training was provided by other members of the staff.

Gorlée continued her weekly course in English at the Wittgenstein Archives till the end of May. The course was intended for staff only, but has also had external participants.

2.4 Premises

According to the original project plan, the Archives was to have work space available for visiting scholars as of 1 June. The fact that it was not possible to secure such office space (together with the employment situation, cf. 1.3) was the reason why the official opening of the Archives was postponed from 1 June to 1 September.

As it became clear that office space for visiting scholars would not be available from that date either, the project was permitted to use the conference room of the Norwegian Term Bank for this purpose. In November a common conference and seminar room in Strømgaten 51 was placed at the disposal of the Norwegian Term Bank, SEVU and the Wittgenstein Archives.

In the autumn of 1991 the Wittgenstein Archives therefore had at its disposal the 3rd floor of Strømgaten 53 - four offices and a visitor's room, as well as the above mentioned seminar room in Strømgaten 51. In addition, the project employees have access to all the common rooms of the Norwegian Term Bank, including the photocopier and printer room, library and lunch room.

2.5 Equipment

As it turned out that the photocopier in Strømgaten 53 did not have the capacity to serve both the Norwegian Term Bank and the Wittgenstein Archives, a new photocopier was purchased in June 1991. Expenses were shared between the Wittgenstein Archives and the Norwegian Term Bank.

The installation of the computer network prompted a reconsideration of the Archive's computer equipment. The Norwegian Term Bank put its network server at the disposal of the Wittgenstein Archives. Through the Purchasing Office of the University, tenders for new equipment were invited from a total of 8 computer companies. The tenders were evaluated by Huitfeldt and two consultants from other sections of the University.

The outcome was an order for Acer computers in a Novell network to be delivered by Unic. Network and computers were installed in December. Two older computers were sold. During a break-in in the same month one OKI 182 Elite matrix printer was stolen.

Hence the Wittgenstein Archives today has the following equipment:

1 Olivetti M380 386 computer with 80 MB hard disk
3 Acer 1125E 386 computer with 50 MB hard disk
1 Copam PC286c 286 computer with 40 MB hard disk
1 Toshiba T3100SX 386SX computer with 40 MB hard disk
1 Canon LBP8iii laser printer
2 OKI 182 Elite matrix printers

In addition the Wittgenstein Archives has, in accordance with the agreement with the Norwegian Term Bank, access to an Apple IINTX laser printer, a Canon copier, fax machine, gateway to the broad band network and other technical equipment.

2.6 Library Acquisitions

In the course of the period the Wittgenstein Archives purchased for the library all available publications of Wittgenstein's works as well as some secondary literature.

In 1991 the project received free subscriptions of the newspapers Die Zeit and Die Welt and of the periodical Merkur. The Archives also subscribed to Information Philosophie.

In February the Wittgenstein Archives purchased the database "PastMasters", published by Intelelex Corporation. "PastMasters" contains works by Machiavelli, Rousseau, Ricardo, Burke, Paine, Smith, Locke, Berkeley, Hume, Hobbes, J.S. Mill, Bentham and Sidgwick, as well as the collected works of Kierkegaard. The texts are prepared for use with the free text search system FolioViews.

3. System development

3.1 Registration standard

The registration standard was completed by early March. The encoding system, MECS-WIT version 1.00, is an instance of MECS (Multi Element Code System) version 1.00. The registration standard consists of three parts:

- 1) Code Syntax (27 Feb.)
- 2) Code Book (28 Feb.)
- 3) Encoding Guidelines (Draft version, 7 Mar.)

A revised version, version 1.01, was completed 18 June.

In the course of the period the encoding system has been applied in coding well over 1,000 pages of text (Cf. 4.4), and has so far performed satisfactorily.

3.2 Specialized Software

The computer program for transcription support with error-finding parser and built-in editor (MECSVAL) functions as presupposed and has been used in all transcription work. No significant weaknesses have been revealed.

Software for reformatting and standardizing source material transcriptions (MECSFORM) is completed and functions as presupposed.

A program for print-out filtering which synchronizes the main text and the notes (MECSPRES) is basically completed, but minor errors have to be corrected, and there is a considerable job to be completed in defining filtering profiles.

On one point the development of MECSPRES turned out to take less time than planned. It will be possible to let the transcribers run this program at a far earlier point than planned, which will save a considerable amount of time. However, this will also require an increase in available computer power, which was one of the considerations behind the acquisition of computer equipment discussed above (Cf.2.5).

A general conversion program for recoding the texts of the Norwegian Wittgenstein Project (MECSNWP) has functioned satisfactorily, but some unforeseen inconsistencies in the encoding of these texts have been impossible to handle automatically.

3.3 Surveying, Testing and Adaptation of Other Software

The project employs the MS-DOS operative system versions 3.3, 4.01 and 5.0, WordPerfect version 5.1, and TurboPascal Professional version 5.5 with all Toolboxes, version 4.0.

We have acquired and familiarized ourselves with demonstration material prepared by the use of TACT.

A number of shareware programs from Compuserve for displaying raster graphics have been tested relatively extensively, and tests indicate that it will be feasible to incorporate these in the software developed by the project.

After some surveying, the software system that looks most interesting, FolioViews, has only been tested in a runtime-version (Cf. 2.6). The full version arrived so late - due to errors in the ordering - that there has not been time for testing.

4. Preparation of Texts

4.1 Primary Sources

The so-called Cornell copy of Wittgenstein's Nachlaß from the Oslo University Library is deposited at the Wittgenstein Archives. Together with photocopies of material from Professor Henrik von Wright's private collection in Helsinki, this makes up a practically complete set of copies of Wittgenstein's philosophical works.

The Cornell copy is a photocopy of the microfilm possessed by Cornell University, and it has certain shortcomings in that pages are left out and the quality of the reproduction is inferior in parts. Access to von Wright's private copy has therefore been an excellent help in the registration.

In April, the Trustees granted the Wittgenstein Archives by Huitfeldt permission to inspect and copy the entire Wittgenstein material covered by their copyright. This material is today kept in Wren Library (Cambridge), Bodleian Library (Oxford), and Austrian National Library (Vienna).

In April, Pichler visited the Austrian National Library to inspect the original manuscripts kept there. The Wittgenstein Archives by Pichler later received under proviso a copy of the National Library's microfilm of this material, which comprises some 1,000 pages. The micro film is of far better quality than the above mentioned Cornell copy.

4.2 Cataloging

Pichler has prepared an extensive commentary to MSs 105 and 106. Otherwise practically no cataloging has been carried out in the period.

4.3 Conversion

MSs 108, 171, 173, 175, 176 and 177 from the Norwegian Wittgenstein Project, totally 844 pages, have been converted to the new registration standard. The conversion of an additional 887 pages is practically completed (Cf. Annual Report 1990, p. 54). The stipulated conversion of a further 1,500 pages is only completed in part, due to unforeseen inconsistencies in the encoding of this material.

4.4 Primary registration

In the period the following texts have been transcribed:

MS 105, 96 pages (39 pages transcribed in the preceding period)
MS 106, 300 pages
MS 107, 300 pages
MS 168, 12 pages
MS 169, 161 pages
MS 170, 10 pages
MS 172, 24 pages
MS 173, 7 pages (193 pages transcribed by NWP)
MS 174, 78 pages
MS 175, 4 pages (156 pages transcribed by NWP)
MS 178, 40 pages
TS 208, 120 pages

A total of 1,152 pages was thus transcribed in the period. The original project plan stipulated 2,100 pages.

4.5 Proofreading and completion

On account of the employment situation (Cf. 1.3) no final proofreading or completion of primary sources was carried out in the period until October.

In the course of the autumn MSs 105, 106, 168, 171, 173 and 177, totally 682 pages, were proof-read. The print-out format first chosen for proofreading turned out to be inadequate for a complete proof. The entire material therefore has to be proofed once more. By the end of the period MSs 105 and 168 with a total of 147 pages remained to be proofed.

Even though 147 pages have to be proof-read once more, a total of 682 pages have been proof-read in the period, as compared to the 3,000 pages stipulated by the original project plan.

4.6 Status

As of 31.12.91 a total of 4,366 pages is available in machine readable form, 1,731 pages of which are available for use within the framework of software from NWP and 535 pages are fully prepared.

According to the original project plan 5,500 pages were at this point to be available in machine readable form, 3,000 pages of which should be completed.

Progress is therefore slower than estimated in the original project plan. This fact has to be considered in relation to the following: The registration standard, a decisive precondition for transcription work, was completed two months behind schedule. There was shift in one of the

positions dedicated to this work, and for 4 1/2 months the position was vacant. This affected the proofreading in particular.

Moreover, it should be considered that more than a doubling of the number of pages available for use, only awaits the early completion of software.

5. Research, Publication and Information

5.1 Research and Tuition

Parts of the work carried out in connection with the development of the registration standard for the project (Cf. 3.1) is part of or a basis for Huitfeldt's research.

Gorlée is involved in a large research project on Wittgenstein and Peirce, and in that connection she has been able to draw on the work of the Wittgenstein Archives and its source material.

Pichler is formally employed in a technical and administrative position, but parts of his work for the project may also become part of or a basis for later doctoral research.

In 1991 graduate student Sunniva Solstrand, Department of Information Science, University of Bergen, started work on an M.A. thesis (hovedfagsoppgave) on methods for automatic construction of formal document descriptions of coded documents. Solstrand's work will be based on experiments with material from the Wittgenstein Archives, and she has been tutored by Huitfeldt.

5.2 Publication

Published in 1991:

Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Vermischte Bemerkungen: Liste der Manuskriptquellen - Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts". German-English edition. 52 pages. Working Papers from the Wittgenstein Archives at the University of Bergen, no. 1, 1991.

Huitfeldt: "Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen: Bakgrunn, prosjektplan og årsrapport for 1990 - The Wittgenstein Archives at the University of Bergen -Background, Project Plan and Annual Report 1990". 60 pages. Norwegian-English edition. Working Papers from the Wittgenstein Archives at the University of Bergen, no. 2, 1991.

These reports have been prepared for publication and printing exclusively by the Wittgenstein Archives.

In preparation for publication:

Huitfeldt: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen. An early work Report." To be published in Computers and Philosophy in 1992. The article is also translated into German and will be published in Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv.

In preparation:

Huitfeldt: "MECS - a Multi-Element Code System" (working title), ca 150 pages. To be published in the Report Series of the Wittgenstein Archives at the University of Bergen.

5.3 Presentations of the Wittgenstein Project and other Information

A brochure on the Wittgenstein Archives has been published in Norwegian, German and English. A few hundred copies of the brochure have been distributed to scholarly milieues. The text of the brochure has also been reprinted in scholarly periodicals in Norway as well as abroad.

The official opening of the Wittgenstein Archives at the University of Bergen in September (Cf. 6.3) was the subject of an NTB press release and was also covered by a number of local and national newspapers, the Norwegian Broadcasting Corporation Radio, several local radio stations, and by TV Bergen.

The Wittgenstein Archives was also presented through a number of newspaper articles in connection with the Wittgenstein Seminars in Skjolden in May.

6. Talks, Travels and Seminars

6.1 Lectures and seminar talks

Huitfeldt: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen"; talk at a seminar in Brown Computing in the Humanities Users' Group at Brown University, Providence, Rhode Island 4 Jan. The main subject was technical and methodological aspects of text encoding.

Lectures at the seminar Wittgenstein - Arkitektur - Estetikk (Wittgenstein - Architecture - Aesthetics) arranged by the Wittgenstein Archives 28 Jan.:

Rothhaupt: "Night is the Architect's Friend?"

Rothhaupt: "Wittgenstein's Influence on Art and Literature in the 20th Century"

Pichler: "To Pursue an Idea"

Johannesen: "Wittgenstein og estetikken" (Wittgenstein and Aesthetics)

Lectures at the doctoral seminar Wittgenstein and the Philosophy of Culture in Dubrovnik 6 and 8 May:

Huitfeldt: "Towards a machine-readable version of Wittgenstein's Nachlaß"

Johannesen: "Wittgenstein on Understanding Art"

Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts" (A presentation of the publication by the same title issued in the series of Working Papers from the Wittgenstein Archives (cf. 5.2))

Lectures at the Wittgenstein Seminars in Skjolden 25 May:

Johannesen: "Wittgensteins syn på kunst og filosofi, - et innlegg i samtidens kritikk av wiener-kulturen" (Wittgenstein's Views on Art and Philosophy - A Contribution to the Contemporary Criticism of Viennese Culture)

Huitfeldt: "Ludwig Wittgenstein - hans liv og verk" (Wittgenstein - Life and Work)

Lectures given at the seminar Tekstkoding (Text Encoding), Bergen 20 June:

Huitfeldt: "Presentasjon av Text Encoding Initiative (TEI)" (Presentation of the Text Encoding Initiative (TEI))

Huitfeldt: "Multi-Element Code System (MECS), kodesystem og programvare under utvikling ved Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen" (Multi-Element Code System (MECS), Code System and Software under Development at the Wittgenstein Archives at the University of Bergen)

Huitfeldt: Brief presentation and demonstration of software at Text Encoding Initiative's First European Workshop, Oxford, 3 July.

Huitfeldt: "Merking, presentasjon og analyse av komplekse tekstlige primærkilder" (Tagging, Presentation and Analysis of Complex Primary Text Material); talk at Scandinavian Conference on Computational Linguistics in Bergen 28 Nov.

6.2 Travels

Huitfeldt visited Brown University, Providence, 2-4 Jan. and met with, inter alia, Allen Renear at the Computing and Information Services; Elaine Brennan at "Women Writers Project"; and Paul Kahn at IRIS. On 5 Jan. he visited Elli Mylonas, Perseus Project, Boston University.

In connection with other travels, Member of the Board Kjell S. Johannessen met with representatives of the Brenner Archives in Innsbruck in March.

Pichler visited the Austrian National Library in Vienna in April. Besides proofreading transcribed material against the original manuscript held at the National Library, he met with Vice President Moritz Czaky of Fonds zur Förderung der Wissenschaftlichen Forschung; Prof. E. Leinfellner and Prof. W. Leinfellner, members of the board of Österreichische Ludwig Wittgenstein Gesellschaft; and Jeff Bernhard and Gloria Withalm of Österreichische Gesellschaft für Semiotik.

Huitfeldt visited Oxford, London and Cambridge 16-23 May, for talks with Dr. Kenny, Prof. Winch and Prof. Anscombe. Huitfeldt also met with the Trustees in Cambridge 22 May. On 26 May he inspected the original manuscripts in Wren Library together with Prof. Winch and Prof. von Wright. In Cambridge he also had talks with Mr Michael Nedo, and in Oxford he met with Susan Hockey at Oxford Computing Centre.

Huitfeldt and Member of the Board Johannessen visited Skjolden 24-26 May in connection with their participation at the seminar (Cf.6.1), and met with people who knew Wittgenstein during his stay there, and with representatives of the Municipality of Luster and of Skjolden Vel.

Huitfeldt participated at the First European Workshop of the Text Encoding Initiative in Oxford 1-3 July, (Cf. 6.1) and visited the exhibition Optical Information Systems in London 11 July.

Pichler visited Skjolden together with Prof. G.E.M. Anscombe and Prof. Eike von Savigny 6-8 Sept.

Huitfeldt participated at a preparatory meeting in the Manuscript Group of the Text Encoding Initiative at Nouveau-la-Neuve, Belgium, 25-27 Oct.

Huitfeldt participated at a meeting in Text Encoding Initiative at Vatnahalsen, Norway, 15-18 Nov.

6.3 Seminars

On 28 Jan the Wittgenstein Archives at the University of Bergen arranged a one-day seminar, Wittgenstein - Arkitektur -Estetikk (Wittgenstein - Architecture - Aesthetics), for teachers and students of the Oslo School of Architecture, with about 20 external participants. Visiting Scholar Josef Rothhaupt was responsible for the scholarly as well as for the practical aspects of the seminar. Rothhaupt, Pichler, Johannessen, Huitfeldt and Arne Henriksen (Oslo School of Architecture) gave talks.

The doctoral seminar Wittgenstein and the Philosophy of Culture in Dubrovnik 6-11 May was arranged by members of the board Johannessen and Nordenstam (Cf. 6.1).

In cooperation with the Norwegian Computing Centre for the Humanities (NCCH) the Wittgenstein Archives arranged a two day national seminar (20-21 June) at the University of Bergen on Text Encoding. The seminar had ca 30 participants from humanist research milieus. NCCH was responsible for the practical aspects of the seminar. Øystein Reigem (NCCH) and Huitfeldt were responsible for the scholarly content.

A separate series of guest lectures was arranged in connection with the opening of the Wittgenstein Archives to visiting scholars on 1 September. The lectures given by Anscombe, von Wright, Savigny and Oxaal (Cf. 7.2) were part of this series, which also included a presentation of the project by Huitfeldt.

In connection with Text Encoding Initiative's meeting at Vatnahalsen a reception was arranged at the University of Bergen in cooperation with the Norwegian Computing Centre for the Humanities and the Faculty of Arts, University of Bergen. Research projects in progress at the Department of Linguistics and Phonetics, the Computing Section at the Faculty of Arts and NCCH were presented at the reception.

The Wittgenstein Archives cooperates with Collège International de Philosophie (CIP) about a French-Norwegian seminar on Wittgenstein's philosophy of language and modern linguistic theories which will be arranged in connection with the Wittgenstein seminar at Skjolden in May 1992. One plans to have participants from philosophical institutions in France as well as from all four Norwegian universities. Research Fellow Paul Henry (CIP) and Senior Lecturer Arild Utaker are responsible for the scholarly parts of the program.

7. Visiting Scholars, Guest Lectures, Other Visits

7.1 Visiting Scholars

Mr. Josef G.F. Rothhaupt, München, stayed at the Wittgenstein Archives from 20 Aug. 1990 until 31 Aug. 1991. His stay was financed by a scholarship from Konrad Adenauer-Stiftung. Rothhaupt's research project is a study of Wittgenstein's theory of colour, as well as of the genesis and development of this theory as it is manifested in Wittgenstein's later writings from the period 1949-51.

Dr. Richard Raatzsch, Leipzig, has stayed with the Wittgenstein Archives since 20 Oct. 1991. His stay is financed through a scholarship from Humboldt-Stiftung. Raatzsch works with problems in the philosophy of science connected to the "Erklären-Verstehen" debate and Wittgenstein's later philosophy.

Shorter scholarly visits:

Professor Vladimir Richter, Innsbruck. 11-24 July.

Professor Ivar Oxaal, Hull, 3-6 Sept.

Professor Eike von Savigny, Bielefeld, 3-9 Sept.

7.2 Guest Lectures

12. April: Professor Georg Henrik von Wright, Finlands Akademi: "Vetenskapen, förnuftet, och hoten mot människans existens" (Science, rationality and threats to human existence).

3 Sept.: Professor G.E.M. Anscombe, Cambridge: "What Can We Learn from Wittgenstein Now?"

3 Sept.: Professor Georg Henrik von Wright, Finlands Akademi: "On Colour: A Logico-Philosophical Fantasy"

4 Sept.: Professor Eike von Savigny, Universität Bielefeld: "Common Behaviour of Many a Kind: Investigations § 206"

4 Sept.: University Fellow Ivar Oxaal, Hull University: "Wittgenstein and Norway - The Pinsent Diaries: Are the Silences Significant? - A Report on Work in Progress"

23 Sept.: Professor Avrum Stroll, University of California, San Diego: "Common Sense and Philosophical Common Sense"

21 Nov.: Research Fellow Paul Henry, CNRS, Collège International de Philosophie, Paris: "On Wittgenstein's Philosophy of Mathematics"

22 Nov.: Senior Academic Planning Analyst Allen Renear, Brown University: "The Electronic Peirce Consortium: Developing a Textbase and a Methodology for Networked Scholarship"

3 Dec.: Professor Rudolf Haller, Universität Graz: "Wittgenstein in Between". This lecture was part of a series of four lectures, arranged in cooperation with Senter for Vitskapsteori (Centre for Theory of Science), University of Bergen.

7.3 Other Scholarly Visits

In 1991 the Wittgenstein Archives had 24 visitors from abroad. In addition to the 11 visiting scholars (Cf. 7.1) and guest lecturers (Cf. 7.2), there were 13 other visitors, all of whom were given a presentation of the activity at the Archives.

In addition the project had visitors from other sections of the University of Bergen as well as three visitors from other Norwegian universities.

8. Accounts

INCOMES:

In 1991 the Wittgenstein Archives had the following incomes:

Transferred from 1990:	NOK 127,500
The Meltzer Fund:	NOK 200,000
The Bergen University Senate, UiB:	NOK 406,000
The Faculty of Arts, UiB:	NOK 15,000
Centre for Theory of Science:	NOK 10,000
Department of Philosophy, UiB	NOK 5,000
Support of operations, research fellow:	NOK 5,000
Sales of equipment, etc.:	NOK 16,200
Total incomes	NOK 784,700

EXPENSES:

Operations	NOK 104,600
Travels	NOK 58,900
Equipment	NOK 186,600
Salaries and fees	NOK 359,800
Transferred to 1992:	NOK 74,800
Total expenses	NOK 784,700

Allocations from the Faculty of Arts, the Department of Philosophy, and the Centre for Theory of Science, totalling NOK 30,000 were earmarked for guest lectures in connection with the official opening of the Wittgenstein Archives at the University of Bergen.

In addition to this budget comes the salary for

1. Huitfeldt's position, which is covered in toto by the Norwegian Council for Research in Science and the Humanities (NAVF).
2. Gorlée who was employed by the Department for Romance Languages and Literature. Hence, her salary does not appear in the budget.
3. Letnes' position, which is financed by the Faculty of Arts.

The salaries for these positions may be estimated at NOK 287.900, NOK 40,000 and NOK 93,300, respectively.

If these amounts are included in the budget, the total budget of the Wittgenstein project for 1991 was NOK 1,205.900. External financial support, from NAVF, the Meltzer Fund and sales of equipment, etc. amounted to 41.8% of the budget.

9. Conclusion and evaluation

Preparation of primary texts is behind schedule according to the target figures estimated in the original project plan:

As of 31.12.91 a total of 4,366 pages is available in machine readable form, 1,731 pages of which are readied for computer analysis and 535 pages are completed.

According to the project plan there should at this point be 5,500 pages in machine readable form, and 3,000 pages of these should be completed.

A total of 44 months of work has so far been expended in the project, as set out in the original project plan. However, less labour than estimated has gone into transcription and proofreading (Cf. 1.3), and a correspondingly larger part has gone into administration. The need for administrative services was underestimated in the original project plan. This disproportionate arrangement has recently been corrected in that the project has been given an administrative position. The decision has also been made to apply for the salary for the project director in a part-time position.

There has been an exchange of personnel and one position was vacant for a period of time. A considerable amount of work has also been carried out which was not included in the original project plan, such as publications, lecturing and seminars.

When these factors are considered together, the conclusion must be that progress in terms of preparation and completion of text material has been satisfactory, that more labour than originally estimated has gone into administration, and that the project also has carried out work that was not included in the original plans.

With the adjustments that have been made in the course of this period, conditions are favourable for reaching production goals by the end of the first phase of the project on 31 Dec. 1993.

Bergen, May 1992

Tore Nordenstam
Project Supervisor

Claus Huitfeldt
Project Director

Skriftserie fra Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:

Working Papers from the Wittgenstein Archives at the University of Bergen:

- No. 1: Alois Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Vermischte Bemerkungen: Liste der Manuskriptquellen - Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts", 1991.
ISBN 82-91071-00-4. 52 pages. German-English parallel text. Price Nkr 50.
- No. 2: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen -Background, Project Plan and Annual Report 1990", 1991.
ISBN 82-91071-01-4. 60 pages. Norwegian-English parallel text. Free.
- No. 3: Claus Huitfeldt: "MECS - A Multi-Element Code System", 1992.
(Forthcoming Summer 1992, approx. 150 pages.)
ISBN 82-91071-02-0. English. Price Nkr 150.
- No. 4: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen -Annual Report 1991", 1992.
ISBN 82-91071-03-9. 47 pages. Norwegian-English parallel text. Free.

ISBN 82-91071-03-9

ISSN 0803-3137